C/2024/6827

29.11.2024.

PADOMES IETEIKUMS

(2024. gada 21. oktobris)

par Austrijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku

(C/2024/6827)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ([2]), ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada prioritātēm mehānisms palīdz panākt ekonomikas un sociālo atveseļošanu un īstenot ilgtspējīgas reformas un investīcijas, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu.

(2) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435 ([3]) ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas palīdzēs iegūt enerģētisko drošību un dažādot Savienības energoapgādi, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Austrija savā nacionālajā atveseļošanas un noturības plānā iekļāva jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus.

([1]) OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", lai nodrošinātu informācijas bāzi lēmumiem par politiku un radītu pamatnosacījumus izaugsmes palielināšanai. Paziņojumā kā viens no deviņiem savstarpēji pastiprinošiem faktoriem bija minēta konkurētspēja. Citi faktori bija piekļuve privātajam kapitālam, pētniecība un inovācija, izglītība un prasmes, kā arī funkcionējošs vienotais tirgus, kas ir ārkārtīgi svarīgas politikas prioritātes attiecībā uz reformām un investīcijām, lai risinātu pašreizējās produktivitātes problēmas, kā arī vairotu Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspēju. Komisija 2024. gada 14. februārī nāca klajā ar paziņojumu "2024. gada ziņojums par vienoto tirgu un konkurētspēju". Minētajā paziņojumā detalizēti aprakstīts, kādas ir Eiropas vienotā tirgus priekšrocības un izaicinājumi, un tajā ir analizētas gada norises saskaņā ar deviņiem identificētajiem konkurētspējas faktoriem.

(4) Komisija 2023. gada 21. novembrī pieņēma 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2024. gada Eiropas pusgadu. Eiropadome 2024. gada 22. martā apstiprināja 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kas attiecas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2023. gada 21. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 ([4]) pamata pieņēma arī 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā nenorādīja Austriju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Tajā pašā dienā Komisija arī pieņēma atzinumu par Austrijas 2024. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2024. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Padome pieņēma Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([5]) ("2024. gada ieteikums par eurozonu") 2024. gada 12. aprīlī un Vienoto nodarbinātības ziņojumu 2024. gada 11. martā.

(5) Savienības jaunais ekonomikas pārvaldības satvars stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Šis satvars ietver jauno Regulu (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību, grozīto Padomes Regulu (EK) Nr. 1467/97 ([6]) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES ([7]) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām. Jaunā ekonomikas pārvaldības satvara mērķis ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Jaunais ekonomikas pārvaldības satvars arī veicina valstu līdzatbildību un vairāk orientējas uz vidēju termiņu apvienojumā ar efektīvāku un konsekventāku izpildi. Katrai dalībvalstij ir jāiesniedz Padomei un Komisijai savs valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns. Valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajā plānā ir iekļautas dalībvalsts fiskālās, reformu un investīciju saistības, plānošanas periodam aptverot četrus vai piecus gadus atkarībā no tā, cik ilgs ir valsts likumdevēja parastais sasaukuma laiks. Neto izdevumu ([8]) virzībai valstu vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos ir jāatbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām, piemēram, par to, ka līdz korekcijas perioda beigām jāpanāk vai jānotur vispārējās valdības parāda ticama samazināšanās vai tam jāsaglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), un ka vispārējās valdības budžeta deficīts vidējā termiņā jāsamazina un/vai jāsaglabā zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP. Ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu saskaņā ar Regulā (ES) 2024/1263 izklāstītajiem kritērijiem, korekcijas periodu var pagarināt līdz trim gadiem. Lai palīdzētu sagatavot minētos valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānus, Komisija 2024. gada 21. jūnijā publicēja norādījumus par informāciju, kas dalībvalstīm jāsniedz savos valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos un gada progresa ziņojumos. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 5. un 36. pantu Komisija dalībvalstīm attiecīgā gadījumā nosūtīja atsauces trajektorijas un tehnisko informāciju. Dalībvalstīm savi valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni ir jāiesniedz līdz 2024. gada 20. septembrim, izņemot, ja dalībvalsts un Komisija vienojas šo termiņu pagarināt par saprātīgu laikposmu. Saskaņā ar valsts tiesisko

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Padomes Ieteikums (2024. gada 12. aprīlis) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C, C/2024/2807, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Neto izdevumi, kā definēts Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktā: "neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

regulējumu dalībvalstis var apspriest savus vidēja termiņa plānu projektus ar savu valsts parlamentu, lūgt neatkarīgām fiskālajām iestādēm sniegt atzinumu, kā arī apspriesties ar sociālajiem partneriem un citām valsts ieinteresētajām personām.

(6) 2024. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo šie plāni palīdz efektīvi novērst visas problēmas, kas konstatētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020., 2022. un 2023. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas ir pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

(7) Austrija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu Komisijai iesniedza 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Austrijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ([9]) un 2023. gada 9. novembrī grozīja šo lēmumu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 21. panta 1. punktu, ņemot vērā to, ka objektīvu iemeslu dēļ atveseļošanas un noturības plāns daļēji vairs nav izpildāms, kā arī lai iekļautu *REPowerEU* nodaļu ([10]). Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Austrija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(8) Komisija 2024. gada 19. jūnijā publicēja 2024. gada ziņojumu par Austriju. Tajā tika izvērtēts, kā Austrija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2023. gadam, un kā Austrija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Austrijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(9) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Austrijas vispārējās valdības budžeta deficīts no 3,3 % no IKP 2022. gadā samazinājās līdz 2,7 % 2023. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds no 78,4 % no IKP 2022. gada beigās saruka līdz 77,8 % 2023. gada beigās.

(10) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica ([11]) Austrijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai ([12]), ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Austrijai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Austrijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālās politikas nostāja ([13]) 2023. gadā bija bremzējoša, proti, 0,9 % apmērā no IKP, šajā kontekstā ņemot vērā augstu inflāciju. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā bija bremzējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,5 % no IKP. Tas ietver to mērķorientēto ārkārtas atbalsta pasākumu izmaksu pieaugumu par 0,2 % no IKP, kuri bija vērsti uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kas ir visneaizsargātākie pret enerģijas cenu

([9]) ST 10159/21; ST 10159/21 ADD 1.

([10]) Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 9. novembris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (2021. gada 13. jūlijs) par Austrijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 14472/23; ST 14472/23 ADD 1).

([11]) Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Austrijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 162. lpp.).

([12]) Pamatojoties uz Komisijas 2024. gada pavasara prognozi, vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugums Austrijā 2023. gadā nominālā izteiksmē ir bijis 8,7 %, ņemot vērā 10 gadu vidējo reālo potenciālo izaugsmes tempu un 2023. gada IKP deflatoru.

([13]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no Savienības budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus (un neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

pieaugumu. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums 2023. gadā atbilda Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Izdevumi, kas finansēti no mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem, 2023. gadā veidoja 0,2 % no IKP. Valsts finansētās investīcijas 2023. gadā bija 3,5 % no IKP – salīdzinājumā ar 2022. gadu ir vērojams sarukums par 0,1 procentpunktu. Austrija no mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēja papildu investīcijas. Tā finansēja publiskās investīcijas, kas sekmē zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, tādās jomās kā labāka piekļuve platjoslas internetam lauku un attālos apvidos un atbalsts mājsaimniecībām, kuras aizstāj fosilās degvielas apkures sistēmas ar atjaunīgo energoresursu apkures tehnoloģiju. Minētās publiskās investīcijas daļēji finansē no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

(11) Austrijas ekonomikas un budžeta prognožu pamatā esošajā makroekonomikas scenārijā paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies 0,2 % apmērā un 2025. gadā – 1,8 % apmērā, savukārt inflācija, ko mēra, izmantojot patēriņa cenu indeksu (PCI), 2024. gadā plānota 3,8 % apmērā un 2025. gadā – 2,7 % apmērā. Sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies līdz 2,9 % no IKP 2024. gadā un būs 2,8 % no IKP 2025. gadā, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs samazinājusies līdz 77,5 % un 2025. gada beigās – līdz 77,4 %. Prognozēts, ka pēc 2025. gada vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies līdz 2,8 % no IKP 2026. gadā un 2,7 % no IKP 2027. gadā. Tādēļ tiek plānots, ka vispārējās valdības bilance visā programmas aptvertajā laikā saglabāsies zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP. Toties paredzams, ka pēc 2025. gada vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP saglabāsies stabila 77,4 % apmērā 2026. un 2027. gadā. Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 0,3 % un 2025. gadā par 1,6 %, un inflācija, ko mēra, izmantojot saskaņoto patēriņa cenu indeksu (SPCI), 2024. gadā plānota 3,6 % apmērā un 2025. gadā 2,8 % apmērā.

(12) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 3,1 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies līdz 77,7 % 2024. gada beigās. Deficīta pieaugums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo inflācijas novēloto ietekmi uz izdevumiem (algas, pensijas, indeksēti sociālie pabalsti) un papildu izdevumus saskaņā ar valsts budžeta struktūru bērnu aprūpes, mājokļu un klimata jomā, kā arī nesen pieņemto mājokļu un būvniecības paketi. Turklāt vairāki ar enerģētiku saistīti ārkārtas atbalsta pasākumi, piemēram, elektroenerģijas cenu bremzēšana, ir pagarināti līdz 2024. gada beigām. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja 2024. gadā būs ekspansīva 0,4 % apmērā no IKP.

(13) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no mehānisma neatmaksājamā atbalsta ("dotācijām") 2024. gadā tiks finansēti izdevumi, kuru vērtība atbilst 0,1 % no IKP (salīdzinājumā ar 0,2 % no IKP 2023. gadā). No mehānisma dotācijām finansētie izdevumi dos iespēju veikt kvalitatīvas investīcijas un produktivitāti palielinošas reformas, tiešā veidā neietekmējot Austrijas vispārējās valdības bilanci vai parādu.

(14) Padome 2023. gada 14. jūlijā ieteica ([14]) Austrijai nodrošināt, ka 2024. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu ([15]) nominālo pieaugumu līdz ne vairāk kā 4,6 %. Dalībvalstis tika aicinātas sava 2023. gada budžeta izpildes gaitā un 2024. gada budžeta plāna projektu sagatavošanas gaitā ņemt vērā, ka Komisija, pamatojoties uz 2023. gada budžeta izpildes rezultātu datiem, ierosinās Padomei sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi Austrijas neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 5,9 % – tātad šis rādītājs pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Šis izdevumu pārsniegums salīdzinājumā ar valsts finansēto neto primāro izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2024. gadā atbilst 0,6 % no IKP. Pastāv risks, ka tas neatbildīs Padomes ieteikumam.

(15) Turklāt Padome ieteica Austrijai 2023. un 2024. gadā pēc iespējas drīz izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus un attiecīgos ietaupījumus izmantot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Padome arī ieteica, ka tad, ja enerģijas cenas atkal pieaugtu un tāpēc būtu nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai būtu jāturpina esošie pasākumi, Austrijai ir jānodrošina, ka šādi atbalsta pasākumi ir vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un saglabā stimulus taupīt enerģiju. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumu aplēstās neto budžeta izmaksas ([16]) ir 1,4 % no IKP 2023. gadā un tiek prognozētas 0,4 % apmērā 2024. gadā un 0,1 % apmērā 2025. gadā. Proti, tiek pieņemts, ka 2024. gadā paliks spēkā elektroenerģijas cenu bremzēšana mājsaimniecībām un enerģijas nodevas samazinājums, taču to ietekme būs

([14]) Padomes Ieteikums (2023. gada 14. jūlijs) par Austrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2023. gada stabilitātes programmu (OV C 312, 1.9.2023., 186. lpp.).

([15]) Neto primārie izdevumi tiek definēti kā valsts finansētie izdevumi, no kuriem atņemti i) diskrecionārie ieņēmumu pasākumi, ii) procentu izdevumi, iii) cikliskā bezdarba izdevumi un iv) vienreizējie un citi pagaidu pasākumi.

([16]) Tās atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksas, ievērojot ieņēmumus un izdevumus un attiecīgā gadījumā atskaitot ieņēmumus no nodokļiem par enerģijas piegādātāju negaidīto papildu peļņu.

neliela ([17]). Ja attiecīgie ietaupījumi atbilstoši Padomes ieteikumam tiktu izmantoti valdības budžeta deficīta mazināšanai, minētās prognozes 2024. gadā nozīmētu fiskālo korekciju 1,0 % apmērā no IKP, savukārt neto valsts finansēto primāro izdevumu ([18]) ekspansīvā ietekme uz 2024. gada fiskālo nostāju būtu 0,4 % apmērā no IKP. Netiek prognozēts, ka ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumi tiks izbeigti pēc iespējas drīz 2023. un 2024. gadā. Pastāv risks, ka tas neatbildīs Padomes ieteikumam. Turklāt netiek prognozēts, ka attiecīgie ietaupījumi tiks pilnībā izmantoti valdības budžeta deficīta samazināšanai. Pastāv risks, ka tas neatbildīs Padomes ieteikumam. Tiek lēsts, ka uz mazaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību vērsto ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumu budžeta izmaksas 2024. gadā būs mazākas par 0,1 % no IKP (salīdzinājumā ar 0,4 % 2023. gadā), turklāt, šo izmaksu vērtībai nesasniedzot 0,1 % no IKP, saglabājas cenas signāls samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti (salīdzinājumā ar 0,4 % 2023. gadā).

(16) Padome turklāt Austrijai ieteica arī saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši nolūkā veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi valsts finansētās publiskās investīcijas samazināsies no 3,5 % no IKP 2023. gadā līdz 3,3 % no IKP 2024. gadā. Tas ir saistīts ar ārkārtīgi lielām investīcijām 2023. gadā, ko daļēji veicināja pašvaldību investīciju likums. Ņemot vērā šos papildu faktorus, tiek uzskatīts, ka publiskās investīcijas 2024. gadā atbilst Padomes ieteikumam. Savukārt publiskie izdevumi, kas tiek finansēti no ieņēmumiem no Savienības fondiem, tai skaitā no mehānisma dotācijām, sagaidāms, 2024. gadā saglabāsies stabili, proti, 0,2 % apmērā no IKP.

(17) Pamatojoties uz prognozes sagatavošanas termiņā zināmajiem politikas pasākumiem un pieņēmumu, ka politika nemainīsies, Komisija savā 2024. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta deficīts 2025. gadā būs 2,9 % no IKP. Deficīta samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo mērenāku algu, pensiju un citu sociālo pabalstu pieaugumu, ko izraisīja inflācijas samazināšanās un tādu pasākumu pakāpeniska atcelšana, kuru mērķis ir mazināt augsto enerģijas cenu ietekmi. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2025. gada beigām palielināsies līdz 77,8 %. Parāda attiecības pret IKP pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo augstākus izdevumus par procentu maksājumiem 2024. gadā un zemāku nominālā IKP pieauguma tempu.

(18) Austrijas fiskālā sistēma ir balstīta uz sarežģītiem finansiālo kompensāciju mehānismiem starp federālajām un reģionālajām iestādēm, un tā nodrošina ierobežotus stimulus efektīviem publiskajiem izdevumiem. Nodokļu autonomijas trūkuma dēļ izdevumu finansēšana dažādos valdības līmeņos lielā mērā ir atkarīga no šīs sistēmas. 2023. gadā tikai neliels procents no visiem publiskajiem ieņēmumiem bija federālo zemju pašu ieņēmumi. Tajā pašā laikā finansējums tādiem pamatpakalpojumiem kā veselības aprūpe, bērnu aprūpe un sabiedriskais transports ir daļēji atkarīgs no federālo zemju un pašvaldību izdevumiem. Demogrāfiskās pārmaiņas un zaļā pārkārtošanās vēl vairāk palielina izmaksu slogu federālajām zemēm un pašvaldībām, taču nav saiknes starp ieņēmumiem no pašu avotiem un izdevumu dinamiku. Pašreizējā fiskālā sistēma rada neefektivitāti un pārredzamības trūkumu, jo tā padara neskaidru saikni starp nodokļu slogu un publiskajiem izdevumiem. Lai uzlabotu publisko izdevumu vispārējo kvalitāti, ir ļoti svarīgi labāk salāgot pašu ieņēmumus ar izdevumiem reģionu valdību un pašvaldību līmenī un stiprināt pārredzamību un koordināciju. Lai uzlabotu fiskālo federālismu un nodokļu sistēmu kopumā, varētu veikt īpašuma nodokļa sistēmas reformu.

(19) Nodokļu struktūra joprojām lielā mērā ir koncentrēta uz darbaspēka ienākumiem (algas nodokļi un sociālās apdrošināšanas iemaksas) un patēriņu. 2022. gadā Austrijā bija trešā augstākā nodokļu attiecība pret IKP Savienībā un ļoti liels nodokļu īpatsvars. Kopš 2023. gada iedzīvotāju ienākuma nodokļa kategorijas ir tikušas indeksētas atbilstoši inflācijai, tādējādi novēršot nodokļu īpatsvara turpmāku pieaugumu, kas rastos no pārvirzes uz augstāku nodokļu kategoriju. Tajā pašā laikā 2022. gada ekosociālo nodokļu reforma nodrošināja atvieglojumu pasākumus nodokļu un sociālā nodrošinājuma jomā un ieviesa CO_2 cenu noteikšanu transporta un apkures nozarēs, uzlabojot nodokļu struktūru. Tomēr vairākas ielaistas strukturālas problēmas nodokļu struktūrā joprojām nav atrisinātas. Izaugsmei labvēlīgāku nodokļu labāka izmantošana varētu arī palīdzēt radīt vajadzīgās budžeta iespējas un uzlabot nodokļu sistēmas taisnīgumu.

(20) Veselības aprūpes izdevumi ir vieni no augstākajiem Savienībā, un daudzus veselības aprūpes pakalpojumus joprojām nodrošina slimnīcas; tas ir dārgs un ne pārāk efektīvs aprūpes sniegšanas veids. Paredzams, ka publiskie izdevumi veselības aprūpei palielināsies no 7,8 % no IKP 2022. gadā līdz 8,8 % no IKP 2050. gadā. Turklāt sagaidāms, ka iedzīvotāju skaita palielinājums un novecošana izraisīs veselības aprūpes pakalpojumu izmantošanas

([17]) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē principā tiek pieņemts, ka pasākumi, kas saskaņā ar Austrijas sniegto informāciju paliek spēkā līdz 2024. gada beigām, ietekmēs budžetu arī 2025. gadā.

([18]) Šī ietekme tiek noteikta kā vispārējās valdības primāro izdevumu izmaiņas, atskaitot i) diskrecionāro ieņēmumu pasākumu izmaiņu ietekmi uz budžetu, ii) vienreizējos izdevumus, iii) cikliskā bezdarba izdevumus un iv) no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret nominālā IKP potenciālā pieauguma vidēja termiņa (desmit gadu) vidējo rādītāju, izsakot kā attiecību pret nominālo IKP.

pieaugumu, vēl vairāk saasinot bažas par fiskālo ilgtspēju. 2023. gadā sāktā veselības aprūpes reforma ietver ievērojamas investīcijas primārajā aprūpē, ambulatorajā aprūpē, digitalizācijā un profilaksē, kas ilgtermiņā varētu palīdzēt ierobežot izmaksas, ja tiktu veiktas arī strukturālas reformas. Būs ļoti svarīgi pacientiem nodrošināt saskaņotu orientāciju veselības aprūpes sistēmā, cita starpā nodrošinot, ka primārās veselības aprūpes pakalpojumu lielāka pieejamība vienlaikus nozīmēs esošo slimnīcu vai ambulatoro speciālistu veselības aprūpes pakalpojumu mazāku izmantošanu. Austrijas atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs stiprināt ambulatoro primāro veselības aprūpi, jo īpaši, atbalstot esošas un jaunas primārās veselības aprūpes vienības vietējās teritorijās. Tomēr 2023. gadā ierosinātajā reformu paketē trūkst strukturālu reformu, kas attiecas uz juridiskās kompetences jomām un ar ko tiktu saskaņoti finansēšanas un līdzekļu tērēšanas pienākumi, lai tādējādi palielinātu efektivitāti. Tāpēc ļoti svarīgi ir stiprināt koordināciju un pārvaldību.

(21) 2023. gada ilgtermiņa aprūpes reforma uzlaboja pakalpojumu sniegšanas adekvātumu atbilstoši novecojošas sabiedrības vajadzībām. Tajā pašā laikā, pieaugot sieviešu līdzdalībai darba tirgū un mainoties ģimenes modeļiem, ir jāstiprina formālās aprūpes struktūras. Lai gan ilgtermiņa aprūpes reforma palīdzēja uzlabot ilgtermiņa aprūpes darbinieku apmācības iespējas, darba apstākļus un atalgojumu, ir vajadzīgi arī turpmāki centieni, lai uzlabotu mājsaimniecībās dzīvojošo pašnodarbināto aprūpētāju situāciju. Turklāt reforma nepievērsās strukturālajai fiskālajai ilgtspējai. Tiek prognozēts, ka ilgtermiņa aprūpes izdevumi palielināsies gandrīz divtik – no 1,6 % no IKP 2022. gadā līdz 3,1 % 2070. gadā. Ilgtermiņa aprūpes sistēmai ir raksturīga dalīta atbildība par pabalstiem naudā (federālais līmenis) un pakalpojumu sniegšanu (federālās zemes). Būtu vēlams labāk saskaņot finansēšanu un pakalpojumu sniegšanu, veikt koordinēšanu starp dažādām nozarēm un ieviest kopīgus snieguma standartus visos reģionos. Jaunizveidotā *Pflege-Entwicklungs-Kommission* varētu paātrināt šādas diskusijas. Aktīvu pārbaude tiek piemērota aprūpei mājās un kopienā, bet ne aprūpei iestādēs, tādējādi rodas finansiāls stimuls izmantot salīdzinoši dārgāko aprūpi iestādēs.

(22) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju Austrijas atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Paredzams, ka minētās reformas un investīcijas palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu. Šajā īsajā termiņā ir svarīgi nekavējoties turpināt efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās uzlabotu Austrijas ilgtermiņa konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu. Lai izpildītu atveseļošanas un noturības plānā noteiktās saistības līdz 2026. gada augustam, Austrijai ir svarīgi turpināt reformu un investīciju īstenošanu, novēršot attiecīgās problēmas. Sevišķi svarīgi ir virzīties tālāk ar otrā un trešā maksājuma pieprasījuma sagatavošanu. Joprojām ir būtiski sistemātiski iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību atveseļošanas un noturības plāna sekmīgā īstenošanā.

(23) Gatavojot kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatu, Austrijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 ([19]) 18. pantu līdz 2025. gada martam jāpārskata katra programma, ko atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+), Kohēzijas fonda un Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), cita starpā ņemot vērā 2024. gada konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos norādītos problēmjautājumus, kā arī tās nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Uz minētā pārskata pamata notiek katrā programmā iekļautā Savienības finansējuma galīgā piešķiršana. Lai gan Austrijai ir progress kohēzijas politikas programmu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, problēmjautājumi ir saglabājušies. Reģionālās atšķirības Austrijā ir vienas no mazākajām Savienībā, taču pastāv risks, ka pašreizējās atšķirības nākotnē var palielināties, daļēji demogrāfisko problēmu un noteiktu attālu lauku teritoriju depopulācijas dēļ. Ir svarīgi paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu, un minētajās programmās apstiprinātās prioritātes joprojām ir aktuālas. Īpaši svarīgi ir uzlabot pētniecības un inovācijas sistēmas efektivitāti saskaņā ar valsts un reģionālajām viedas specializācijas stratēģijām un izmantot zinātnes un uzņēmējdarbības saiknes. Ir arī jāturpina zaļās investīcijas, jo īpaši energoefektivitātes veicināšanā un oglekļa pēdas samazināšanā, tostarp, izmantojot jaunās zaļās tehnoloģijas. Svarīgas ir integrētas teritoriālās attīstības pieejas iekļaujošas un ilgtspējīgas vietējās attīstības atbalstam. Joprojām ir svarīgi uzlabot izglītības, apmācības un mūžizglītības kvalitāti un iekļautību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā

([19]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

esošām grupām, un būtu jāturpina arī investīcijas, kas atbalsta aktīvu iekļaušanu un nodarbināmību. Austrija varētu arī izmantot ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/795 ([20]) izveidoto Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu, lai atbalstītu kritiski svarīgu tehnoloģiju, tostarp tīru un resursefektīvu tehnoloģiju, izstrādi vai ražošanu.

(24) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas tiek risinātas ar atveseļošanas un noturības plānu un citiem Savienības fondiem, Austrija saskaras ar vairākām citām problēmām saistībā ar darba tirgu, uzņēmējdarbības dinamiku un piekļuvi riska kapitālam, kā arī ar pastāvīgu atkarību no Krievijas gāzes importa un ar salīdzinoši augstām emisijām transporta nozarē.

(25) Sieviešu nodarbinātības līmenis, ņemot vērā pilnslodzes ekvivalenta nodarbinātību, ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju, lai gan ir vērojama augšupejoša tendence. Austrija ieņem otro vietu Savienībā pēc sieviešu nepilnas slodzes nodarbinātības rādītāja. Svarīgākie faktori, kas veido sieviešu lielo īpatsvaru nepilnas slodzes nodarbinātībā, ir nepietiekams kvalitatīvu agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes iestāžu nodrošinājums, kā arī ievērojamas reģionālās atšķirības. 2023. gadā tikai 24,1 % bērnu vecumā līdz trim gadiem saņēma oficiālu bērnu aprūpi, tādējādi dalības līmenis agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē kopumā joprojām ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju – 34,9 %. Apmaksāta darba un aprūpes pienākumu divkāršais slogs skar sievietes daudz vairāk nekā vīriešus. Lai gan tiek veikti pasākumi, lai palielinātu agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes pieejamību un kvalitāti, pašreizējais bērnu aprūpes iestāžu darba laiks ierobežo iespēju vecākiem ar aprūpes pienākumiem, galvenokārt sievietēm, strādāt vairāk darba stundu. Turklāt obligātu kvalitātes standartu ieviešana agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē varētu labāk nodrošināt kvalitatīvas aprūpes sniegšanu visā valstī.

(26) Austrijā ir vērojama uzņēmējdarbības dinamikas samazināšanās, un uzņēmumu izveides un likvidācijas rādītāji ir vieni no zemākajiem Savienībā. Jaunuzņēmumu un jaunu uzņēmumu īpatsvars samazinās, negatīvi ietekmējot ražīgumu (2013. gadā jauno uzņēmumu īpatsvars bija 5,4 %, bet 2020. gadā šis īpatsvars samazinājās līdz 3,8 %, kas ir zem Savienības vidējā rādītāja). Arī strauji augošu uzņēmumu īpatsvars ir ievērojami zemāks par Savienības vidējo rādītāju (2021. gadā 8,21 % uzņēmumu skaita ziņā un 7,29 % darbinieku skaita ziņā salīdzinājumā ar attiecīgi 9,18 % un 12,40 % Savienībā). Pašu kapitāla finansējums pēc starptautiskajiem standartiem ir zems. Privātā riska kapitāla ierobežotais piedāvājums ir šķērslis inovatīviem uzņēmumiem un tehnoloģiju izplatībai. Riska kapitāla piedāvājums un pieprasījums Austrijā nav īpaši augsts, un tas varētu kavēt jaunu tehnoloģiju ietilpīgu vai inovatīvu uzņēmumu izveidi un izaugsmi. Ierobežojumi piekļuvē iespējkapitāla finansējumam īpaši ietekmē inovatīvus mazos un vidējos uzņēmumus (MVU) un jaunuzņēmumus. Riska kapitāla finansējums nav pietiekami attīstīts – privātais pašu kapitāls 2022. gadā bija tikai 0,14 % no IKP, kas ir ievērojami mazāk par Savienības vidējo rādītāju, proti, 0,64 %, bet iespējkapitāls – 0,041 % no IKP (Savienības vidējais rādītājs – 0,09 %).

(27) Prasmju trūkums un neatbilstība ir viena no Austrijas akūtākajām problēmām, un paredzams, ka demogrāfiskā novecošana situāciju saasinās vēl vairāk. Austrijas brīvo darbvietu rādītājs joprojām ir viens no augstākajiem Savienībā un kopš 2021. gada beigām ir saglabājies virs 4 %. Lai gan gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmenis pēdējo desmit gadu laikā ir pastāvīgi palielinājies un 2023. gadā sasniedzis 57,7 %, tas joprojām ir krietni zem Savienības vidējā rādītāja: Tā kā gados vecāku darba ņēmēju digitālās prasmes ir ierobežotākas un viņi bieži saskaras ar diskriminējošu praksi sava vecuma dēļ, viņiem ir grūti reintegrēties darba tirgū. Mazkvalificētas personas, kam ir tikai obligātais skolas izglītības līmenis, ir īpaši neaizsargātas un veido lielāko bezdarbnieku īpatsvaru Austrijā. Tāpat migrantu izcelsmes personām un nelabvēlīgas sociālekonomiskās izcelsmes personām ir sliktāki darba tirgus rezultāti, un tās šajā tirgū saskaras ar konkrētiem šķēršļiem cita starpā tādu problēmu dēļ, kas saistītas ar pāreju no skolas uz darba dzīvi. Saskaņā ar 2022. gada Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (*PISA*) apsekojumu aptuveni katram ceturtajam 15 gadus vecajam Austrijas skolēnam trūka minimālā prasmes līmeņa matemātikā, lasīšanā un dabaszinātnēs; nelabvēlīgas vai migrantu izcelsmes personu vidū šis īpatsvars matemātikā bija pat 45 %. Turklāt ārpus Savienības dzimušie jaunieši priekšlaikus pamet skolu gandrīz divas reizes biežāk, un tas negatīvi ietekmē viņu integrāciju darba tirgū. Austrijas atveseļošanas un noturības plānā paredzētie pasākumi prasmju piedāvājuma, kā arī nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu izglītības rezultātu uzlabošanai tiek īstenoti, taču ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai samazinātu pašreizējo darbaspēka un prasmju trūkumu. Tie varētu ietvert gados vecāku, mazkvalificētu darba ņēmēju un migrantu izcelsmes personu piekļuves veicināšanu darba tirgum, priekšlaicīgas skolas pamešanas novēršanu migrantu izcelsmes jauniešu vidū un nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu un migrantu izcelsmes skolēnu pamatprasmju uzlabošanu.

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/795 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu (STEP) un groza Direktīvu 2003/87/EK un Regulas (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 un (ES) 2021/241 (OV L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(28) Neraugoties uz zināmiem diversifikācijas centieniem, Austrija joprojām ir ļoti atkarīga no Krievijas gāzes. Lai gan gāzes piegādes no Norvēģijas un mazākā mērā no Ziemeļāfrikas un Centrālāzijas 2023. gadā palielinājās, gāzes piegādē dominēja imports no Krievijas, sevišķi ziemā (98 % no kopējā importa 2023. gada decembrī). Lai palielinātu pārvades jaudu no kaimiņvalstīm, piemēram, Vācijas un Itālijas, Austrija atbalstīja mērķorientētas investīcijas gāzes cauruļvadu infrastruktūras modernizācijā. Tajā pašā laikā Austrijas atveseļošanas un noturības plānā paredzētie pasākumi, piemēram, investīcijas energoefektivitātē un fosilās degvielas apsildes katlu nomaiņā, palīdz samazināt gāzes pieprasījumu un paātrināt zaļo pārkārtošanos. Atsaiste no ilgtermiņa piegādes līguma starp Austrijas daļēji valstij piederošo enerģētikas uzņēmumu *OMV* un Krievijas *Gazprom* ļautu ātri veicināt turpmākus centienus dažādot gāzes energoresursus. Neraugoties uz dažiem nesen pieņemtiem gāzes dažādošanas pasākumiem, stratēģija atsaistīšanai no Krievijas gāzes būs vēl vairāk jāstiprina, jo Austrijas energoapgāde tādējādi kļūst neaizsargāta.

(29) Austrijā uzstādītā atjaunīgās enerģijas jauda 2022. gadā palielinājās par 6 %. Lai gan saules enerģijas izmantošana, sevišķi fotoelementu veidā, turpināja strauji izplatīties, vēja enerģija līdzīgu pieauguma tempu uzrādīt nespēja. Ņemot vērā Austrijas mērķi līdz 2030. gadam pāriet uz 100 % atjaunīgo elektroenerģiju, par steidzamu jautājumu ir kļuvusi elektroenerģijas uzkrāšanas, kā arī pārvades un sadales tīklu modernizācija un paplašināšana, sevišķi starp Austrijas austrumiem un rietumiem. Tam nepieciešams gan vairāk investīciju, gan straujāka papildu atjaunīgās enerģijas ražošanas integrēšana sistēmā, kā noteikts pirmajā integrētajā neto infrastruktūras plānā, kas publicēts 2024. gada aprīlī. Austrija ir nākusi klajā ar turpmākiem pasākumiem enerģētikas pārkārtošanas paātrināšanai, bet parlaments pārskatīto Elektroenerģijas tirgus aktu un Atjaunīgo gāzu aktu vēl nav pieņēmis.

(30) Austrijas pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai dažu pēdējo gadu laikā sāk uzrādīt rezultātus. Siltumnīcefekta gāzu emisijas, uz kurām neattiecas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, 2022. gadā samazinājās par 5 %. Tomēr pašreizējās politikas rezultātā atšķirība starp Austrijas pašreizējo sniegumu un tās saskaņoto kopīgo centienu mērķrādītāju – saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/842 ([21]) līdz 2030. gadam panākt 48 % salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni – ir 21 procentpunkts. Austrija joprojām nav iesniegusi Komisijai sava nacionālā enerģētikas un klimata plāna atjauninājuma projektu, kurā izklāstīts, kā tā novērsīs šo neatbilstību, un kurš bija jāiesniedz 2023. gada jūnijā. Austrija ieviesa CO_2 cenu ETS neaptvertajiem sektoriem, kas ir solis pareizajā virzienā, taču transporta emisijas uz vienu iedzīvotāju joprojām pārsniedz Savienības vidējo rādītāju, cita starpā tāpēc, ka dīzeļdegvielai ir salīdzinoši zema nodokļa likme, kas izraisa tā dēvēto "degvielas tūrismu". Austrijas atveseļošanas un noturības plānā ir iekļautas vairākas ilgtspējīga transporta reformas un investīcijas, taču ir iespējams veikt papildu emisiju samazināšanas pasākumus, tostarp stiprināt sabiedrisko transportu lauku apvidos.

(31) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2024. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu 2024. gada Ieteikumu par eurozonu. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Austrijai palīdzēs īstenot 2024. gada Ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro, trešo un ceturto ieteikumu,

AR ŠO IESAKA Austrijai 2024. un 2025. gadā rīkoties šādi.

1. Laikus iesniegt vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu. Saskaņā ar reformētā Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām neto izdevumu ([22]) pieaugumu 2025. gadā ierobežot līdz līmenim, kas atbilst vispārējās valdības parāda ticamai lejupejošai trajektorijai vidējā termiņā un Līgumā noteiktajai budžeta deficīta atsauces vērtībai 3 % no IKP. Uzlabot veselības aprūpes sistēmas un ilgtermiņa aprūpes sistēmas fiskālo ilgtspēju. Vienkāršot un racionalizēt fiskālās attiecības un kompetences starp valdības līmeņiem un saskaņot atbildību par finansējumu un tēriņiem. Turpināt uzlabot nodokļu struktūru, lai samazinātu nodokļu ķīli un atbalstītu iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi.

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj).

([22]) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktu "neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, atskaitot procentu izdevumus, diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

2. Risināt attiecīgās problēmas, lai turpinātu ātru un efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, nodrošinot reformu un investīciju pabeigšanu līdz 2026. gada augustam. Paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu. Saistībā ar minēto programmu vidusposma pārskatīšanu turpināt koncentrēties uz saskaņotajām prioritātēm, vienlaikus ņemot vērā Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas iniciatīvas piedāvātās iespējas uzlabot konkurētspēju.

3. Palielināt sieviešu un vecāka gadagājuma cilvēku līdzdalību darba tirgū, tostarp, uzlabojot bērnu aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību. Uzlabot darba tirgus rezultātus nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, piemēram, mazkvalificētiem darba meklētājiem un migrantu izcelsmes personām, un uzlabot pamatprasmju līmeni, sākot ar agrīnu vecumu, jo īpaši skolas līmenī. Veicināt uzņēmējdarbības dinamiku un jaunu uzņēmumu izveidi un izaugsmi, tostarp, nodrošinot labāku piekļuvi riska kapitālam.

4. Uzlabot enerģētisko drošību, straujāk dažādojot gāzes piegādes, lai tās nenāktu no Krievijas. Vēl vairāk samazināt emisijas, sevišķi transporta nozarē.

Luksemburgā, 2024. gada 21. oktobrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

NAGY I.